

Požadavky ke státní závěrečné zkoušce z psychologie

obor - Pedagogika Volného Času - PVC

1. Předmět psychologie, její význam pro pedagogické pracovníky.
Kvalitativní rozdíl mezi vědeckou psychologíí a praktickou psychologíí běžného života.
2. Hlavní směry psychologie a základní teoretické obory v psychologii.
Které výzkumné a diagnostické metody se užívají k poznávání psychiky a osobnosti?
3. Determinace vývoje jedince, obecné principy duševního vývoje.
Zvláštnosti psychického vývoje v pubescenci a adolescenci.
4. Učení - zákony, funkce, specificky lidské formy učení.
Fenomén humánní paměti, jeho aplikace při učení a sebevzdělávání.
5. Kognitivní procesy. Funkce vnímání, představivosti, fantazie a její rozvoj u žáků.
6. Myšlení a řeč. Formy myšlení a myšlenkové operace. Způsob a význam řešení problémů.
7. Pozornost a její rozvoj. Jak se projevují poruchy pozornosti u žáků?
8. Inteligence- vymezení, druhy, typy. Možnosti a způsoby práce a rozvoje inteligence.
9. Emoce a emocionální zralost. Emoční inteligence- vymezení, možnosti rozvoje u dětí školního věku.
10. Motivace a její vliv na výkon osobnosti. Jak je možno motivaci ovlivňovat?
11. Význam psychohygieny při učení a v pracovní činnosti. Chování a jednání- shody a rozdíly.
12. Volní jednání a náročné životní situace. Jaké techniky vyrovnávání se s NŽS lze využívat ve školské praxi?
13. Základní typy obranných mechanismů. Jak provázet dítě k vyšší psychické odolnosti.
14. Osobnost a její modely. Objasněte základní pojetí osobnosti dle hlavních přístupů.
(Behavioristický, psychoanalytický S. Freuda, kognitivní psychologie).
15. Vysvětlete hlavní hybné síly ontogeneze. Které skupiny činitelů působí na osobnost žáka?
16. Struktura osobnosti. Objasněte na zvoleném souboru osobnostních vlastností, jak se projevují v psychice jedince.
17. Typologie osobnosti. Vytváření postojů a jejich změny.

18. Vývojové periodizace. Vývoj intelektu a psychosociální vývoj.(Období vývoje dle J. Piageta a E. Eriksona).
19. Vývojové periodizace. Vývoj morálky a sexuální vývoj. (Období vývoje dle J. Piageta a E. Eriksona).
20. Školní zralost a připravenost pro školu - vymezení a diagnostika.
Zvláštnosti psychického vývoje v dětství a v pubescenci, ohrožení vývojového procesu.
21. Socializace ve vývoji dítěte. Rozvoj dětské identity a vytváření vlastního JÁ.
22. Socializace v rodině. Výchovné styly, typy dysfunkčních rodin a jejich vliv na vývoj dítěte.
23. Sociální komunikace. Zvláštnosti komunikace ve škole.
24. Sociální skupiny. Metody práce se skupinou, poznávání pozice jedince ve školní třídě.
Jak může edukátor ovlivňovat klima třídy?
25. Neurotické a úzkostné poruchy. Možnosti prevence, diagnostiky, léčby a pomoci.

Literatura:

- ATKINSON, R.L., et al. *Psychologie*. Praha:Portál, 2003.
- ČÁP, J. – MAREŠ J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál 2001
- DRAPELA, V.J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha: Portál 1997
- FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 2003.
- GAJDOŠOVÁ, E.; HERÉNIOVÁ, G.: *Rozvíjení emoční inteligence žáků*. Praha:Portál,2006
- HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000.
- HAYESOVÁ, N. *Základy sociální psychologie*. Praha: Portál, 2007.
- HELUS, Z. *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha: Grada, 2007.
- JANOŮŠEK, J. a kol. *Sociální psychologie*. Praha: SPN, 1988.
- NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*. Praha: Academia, 1999.
- HILL, G.: *Moderní psychologie*. Praha:Portál,2003
- KEBZA, V. *Psychosociální determinanty zdraví*. Praha:Academia.2005.

- KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie nemoci.* Praha: Grada, 2002.
- KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví.* Praha: Portál, 2003
- LANGMEIER, J.; KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie.* Praha: Grada, 2006.
- MAREŠ, J. a kol. *Sociální opora u dětí a dospívajících II.* Hradec Králové, Nukleus 2002.
- MATĚJČEK, Z.: *Praxe dětského psychologického poradenství SPN 1991*
- MIKŠÍK, O. *Psychologické teorie osobnosti.* 2.vyd. Praha: Karolinum, 2007.
- MIKŠÍK, O. *Psychologická charakteristika osobnosti.* 2.vyd. Praha: Karolinum, 2007.
- PAVLOVSKÝ, P. *Soudní psychiatrie a psychologie.* Praha: Grada, 2004.
- PRAŠKO, J. et al. *Poruchy osobnosti* Praha: Portál, 2003.
- ŘÍČAN, P. *Psychologie.* Praha: Portál, 2005.
- ŘÍČAN, P.; KREJČÍŘOVÁ, D. a kol.: *Dětská klinická psychologie.* Praha: Grada, 2006.
- STUHLÍKOVÁ, I. *Základy psychologie emocí.* Praha: Portál, 2002.
- VÁGNEROVÁ, M.: *Úvod do psychologie.* Praha: Karolinum, 1997
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie.* Praha: Portál, 2000.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese.* Praha : Portál, 2004.
- VÁGNEROVÁ, M. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy.* Praha: Portál, 2005
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.* Praha: Karolinum, 2007.
- VYMĚTAL, J.; REZKOVÁ, V. *Rogersovský přístup k dospělým a dětem.* Praha: Portál, 2001.
- VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. *Sociální psychologie.* Praha: ISV, 1997.
- VÝROST, J., SLAMĚNÍK, I. *Aplikovaná sociální psychologie II.* Praha: Grada, 2001.

Časopisy: Československá psychologie, Vychovatel, Psychologie dnes, Psychologia a patopsychologia dietata. aj.
Pedagogika Volného Času - PVC